

РОЗ'ЯСНЕННЯ

щодо застосування окремих положень Виборчого кодексу України під час встановлення підсумків голосування на місцевих виборах

Це Роз'яснення розроблено з метою забезпечення однакового застосування положень Виборчого кодексу України (далі – Кодекс) територіальними виборчими комісіями під час встановлення підсумків голосування на місцевих виборах, складання протоколів про підсумки голосування з відповідних виборів.

1. З моменту закінчення голосування територіальна виборча комісія розпочинає безперервне засідання, яке триває безперервно до встановлення підсумків голосування та результатів відповідних місцевих виборів у виборчому окрузі. На цей час члени територіальної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі в цьому засіданні виборчої комісії.

2. Засідання територіальної виборчої комісії є повноважним за умови присутності на ньому більше половини її складу (частина четверта статті 36 Кодексу).

За загальним правилом рішення територіальної виборчої комісії після його розгляду та обговорення на засіданні виборчої комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від складу комісії, крім випадків, передбачених Кодексом.

За змістом абзацу третього частини дванадцятої статті 36 Кодексу в разі присутності на засіданні територіальної виборчої комісії у день голосування, зокрема під час встановлення підсумків голосування у межах виборчого округу, менше двох третин членів комісії від її складу рішення комісії приймається не менше ніж двома третинами голосів від числа присутніх на засіданні членів комісії.

Таким чином, у разі присутності на безперервному засіданні територіальної виборчої комісії, яке розпочинається з моменту закінчення голосування:

не менше двох третин членів комісії – рішення територіальної виборчої комісії приймається більшістю голосів від складу комісії;

менше двох третин членів комісії, але більше половини її складу – рішення територіальної виборчої комісії приймається не менше ніж двома третинами голосів від числа членів комісії, присутніх на засіданні комісії;

половини або менше половини складу комісії – засідання територіальної виборчої комісії є неповноважним.

3. Відповідно до частини третьої статті 206, частин першої, четвертої, шостої, шістнадцятої – вісімнадцятої статті 255, частини першої статті 256 Кодексу територіальні виборчі комісії встановлюють підсумки голосування шляхом складання відповідних протоколів з таких місцевих виборів:

1) виборча комісія Автономної Республіки Крим, обласна, районна виборча комісія – протоколу про підсумки голосування з відповідних виборів

депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної ради в межах територіального виборчого округу на підставі протоколів відповідних сільських, селищних, міських виборчих комісій про підсумки голосування в межах частини цього округу.

У разі якщо межі повноважень сільської, селищної, міської виборчої комісії поширюються на весь територіальний виборчий округ з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної ради і такою комісією складено протокол про підсумки голосування з відповідних виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної ради в межах усього територіального виборчого округу, виборча комісія Автономної Республіки Крим, обласна, районна виборча комісія не складає протокол про підсумки голосування з відповідних виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної ради в межах такого територіального виборчого округу;

2) міська (міста з районним поділом з кількістю виборців 10 тисяч і більше) виборча комісія:

а) протоколу про підсумки голосування з виборів депутатів міської (міста з районним поділом) ради (територіальної громади з кількістю виборців 10 тисяч і більше) в межах територіального виборчого округу на підставі протоколів районних у місті виборчих комісій про підсумки голосування в межах частини цього округу.

У разі якщо протокол про підсумки голосування з виборів депутатів міської (міста з районним поділом) ради в межах територіального виборчого округу складено районною у місті виборчою комісією, повноваження якої поширюються на весь цей округ, міська виборча комісія протокол про підсумки голосування з виборів депутатів міської ради в межах цього округу не складає;

б) протоколу про підсумки голосування з виборів міського голови в єдиному одномандатному міському виборчому окрузі в межах частини цього округу на підставі протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, утворених на території населених пунктів (сіл, селищ, міст), що входять до складу відповідної міської (міста з районним поділом) територіальної громади, але не входять до складу районів у місті;

3) сільська, селищна, міська виборча комісія:

а) протоколу про підсумки голосування з відповідних виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради в територіальному виборчому окрузі чи його частині;

б) протоколу про підсумки голосування з виборів депутатів відповідної районної ради в територіальному виборчому окрузі чи його частині;

в) протоколу про підсумки голосування з виборів депутатів сільської, селищної, міської ради (територіальної громади з кількістю виборців 10 тисяч і більше) у межах територіального виборчого округу;

4) районна в місті виборча комісія:

а) протоколу про підсумки голосування з виборів депутатів міської ради в територіальному виборчому окрузі чи його частині (у міській територіальній громаді з кількістю виборців 10 тисяч і більше) або в багатомандатних виборчих округах (у міській територіальній громаді з кількістю виборців до 10 тисяч);

б) протоколу про підсумки голосування з виборів міського голови в єдиному одномандатному міському виборчому окрузі у межах територіального виборчого округу;

в) протоколу про підсумки голосування з виборів депутатів районної у місті ради у межах територіального виборчого округу.

У разі якщо на території села, селища, міста, району в місті утворено більше одного територіального виборчого округу, відповідна виборча комісія складає протоколи про підсумки голосування в межах усіх таких виборчих округів (щодо кожного з них окремо) після прийняття та розгляду документів відповідних дільничних виборчих комісій села, селища, міста, району в місті.

4. Протоколи про підсумки голосування з виборів депутатів сільської, селищної, міської (міста без районного поділу) ради у відповідних багатомандатних виборчих округах, сільського, селищного, міського (міста без районного поділу) голови територіальною виборчою комісією, що встановлює результати виборів, не складаються. Протокол про результати виборів у такому разі складається безпосередньо на підставі протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців з відповідних місцевих виборів.

5. Протоколи про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів складаються зазначеними в пункті 3 цього Роз'яснення територіальними виборчими комісіями за формами, затвердженими постановою Центральної виборчої комісії від 4 жовтня 2020 року № 341 (додатки 1 – 9).

При цьому міська (міста з районним поділом) виборча комісія під час складання протоколу про підсумки голосування з виборів міського голови в єдиному одномандатному міському виборчому окрузі в межах частини цього округу на підставі протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, утворених на території населених пунктів (сіл, селищ, міст), що входять до складу відповідної міської (міста з районним поділом) територіальної громади, але не входять до складу районів у місті, використовує відповідну форму протоколу районної в місті виборчої комісії про підсумки голосування з виборів міського голови в єдиному одномандатному міському виборчому окрузі у межах територіального виборчого округу (додаток 8 до постанови Центральної виборчої комісії від 4 жовтня 2020 року № 341).

У цьому протоколі міська (міста з районним поділом) виборча комісія замість назви територіального виборчого округу зазначає номери відповідних виборчих дільниць, у межах яких встановлюються підсумки голосування з виборів міського голови.

6. До протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування у територіальному виборчому окрузі (його частині) з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, районної у місті ради, а також міської, сільської, селищної ради (територіальної громади з кількістю виборців 10 тисяч і більше) вносяться відомості, передбачені частинами другою, четвертою статті 255 Кодексу (додатки 1 – 6, 9 до постанови Центральної виборчої комісії від 4 жовтня 2020 року № 341), яким відповідають пункти протоколу, а саме:

цифрами:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями;

2) кількість невикористаних виборчих бюлетенів, погашених дільничними виборчими комісіями;

3) кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях;

4) кількість виборців, внесених до витягів зі списків виборців для голосування за місцем перебування на виборчих дільницях;

5) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені у приміщенні для голосування;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені за місцем перебування;

7) загальна кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

8) кількість виборчих бюлетенів, що не підлягають врахуванню, виявлених на виборчих дільницях;

9) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні у приміщенні для голосування;

10) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні за місцем перебування;

11) загальна кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;

12) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

13) відсоток загальної кількості виборчих бюлетенів, визнаних недійсними, у відношенні до загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні;

цифрама і прописом:

14) сумарна кількість голосів виборців, які підтримали територіальні виборчі списки всіх місцевих організацій політичних партій у межах територіального виборчого округу (частини територіального виборчого округу);

15) кількість голосів виборців, які підтримали територіальний виборчий список кандидатів у депутати від кожної місцевої організації політичної партії у межах територіального виборчого округу (частини територіального виборчого округу);

16) кількість голосів виборців, які підтримали весь територіальний виборчий список кандидатів у депутати, не підтримавши окремого

кандидата в депутати з цього списку, від кожної місцевої організації політичної партії у межах територіального виборчого округу (частини територіального виборчого округу);

17) кількість голосів виборців, які підтримали кожного кандидата в депутати, включеного до територіального виборчого списку кандидатів у депутати від кожної місцевої організації політичної партії, у межах територіального виборчого округу (частини територіального виборчого округу).

7. До протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування у відповідному багатомандатному виборчому окрузі, єдиному одномандатному виборчому окрузі з відповідних місцевих виборів вносяться відомості, передбачені частинами другою, третьою статті 255 Кодексу (додатки 7, 8 до постанови Центральної виборчої комісії від 4 жовтня 2020 року № 341), яким відповідають пункти протоколу, а саме:

цифрами:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями;

2) кількість невикористаних виборчих бюлетенів, погашених дільничними виборчими комісіями;

3) кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях;

4) кількість виборців, внесених до витягів зі списків виборців для голосування за місцем перебування на виборчих дільницях;

5) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені у приміщенні для голосування;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені за місцем перебування;

7) загальна кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

8) кількість виборчих бюлетенів, що не підлягають врахуванню, виявлених на виборчих дільницях;

9) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні у приміщенні для голосування;

10) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні за місцем перебування;

11) загальна кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;

12) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

13) відсоток загальної кількості виборчих бюлетенів, визнаних недійсними, у відношенні до загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні;

цифрами і прописом:

14) кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата в депутати в багатомандатному виборчому окрузі, за кожного кандидата на посаду міського голови.

8. Сільські, селищні, міські, районні у місті виборчі комісії складають протоколи про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів після прийняття і розгляду протоколів (у тому числі з позначкою "Уточнений") дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на відповідних виборчих дільницях на підставі цих протоколів, а в разі повторного підрахунку голосів виборців – протоколів територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці.

Виборча комісія Автономної Республіки Крим, обласна, районна, міська (міста з районним поділом з кількістю виборців 10 тисяч і більше) виборча комісія складають протоколи про підсумки голосування з відповідних виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської ради в межах територіального виборчого округу на підставі протоколів відповідних сільських, селищних, міських, районних у місті виборчих комісій про підсумки голосування в межах частини цього округу.

Встановлення підсумків голосування з відповідних місцевих виборів та складання відповідних протоколів здійснюється територіальними виборчими комісіями відповідно до частини другої статті 255 Кодексу не пізніше як на дев'ятий день з дня голосування (а у разі проведення повторного голосування – не пізніше як на третій день з дня повторного голосування).

9. Відомості про підсумки голосування в межах виборчого округу вносяться до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів по кожній виборчій дільниці і сумарно по виборчому округу (частині виборчого округу).

Враховуючи, що протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці відповідно до частини другої статті 251 Кодексу не містить відомостей щодо кількості виборців, які взяли участь у голосуванні у приміщенні для голосування, та окремо – за місцем перебування, у протоколі територіальної виборчої комісії про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів у пунктах **"9) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні у приміщенні для голосування"** та **"10) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні за місцем перебування"** у відповідній графі як у межах виборчого округу (його частини), так і по кожній виборчій дільниці ставиться прочерк.

10. Територіальна виборча комісія зобов'язана встановити підсумки голосування в межах територіального, багатомандатного виборчих округів незалежно від кількості виборчих дільниць у відповідному окрузі, щодо яких прийнято рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним або на яких голосування не було організовано і проведено в день голосування відповідно до вимог Кодексу. Визнання голосування недійсним у межах територіального, багатомандатного виборчого округу забороняється.

У разі якщо голосування на всіх виборчих дільницях територіального, багатомандатного виборчих округів у день голосування не було організовано

і проведено або визнано недійсним відповідно до вимог Кодексу, територіальна виборча комісія встановлює, що голосування в межах відповідного округу не відбулося. У такому разі протокол територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах відповідного виборчого округу (частини виборчого округу) з відповідних місцевих виборів повинен містити лише відомості, передбачені у пунктах 1 – 4 протоколу (у разі якщо голосування не було організовано і проведено), або відомості, передбачені у пунктах 1 – 8 (у разі визнання голосування недійсним). На місці інших відомостей (пунктів протоколу) ставиться прочерк.

11. Протокол територіальної виборчої комісії про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів може складатися шляхом внесення від руки відомостей до бланків протоколів, виготовлених за затвердженими формами та відповідно до Порядку виготовлення, передачі та вимог до протоколів територіальних і дільничних виборчих комісій, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 4 жовтня 2020 року № 342, або за наявності технічної можливості за допомогою технічних засобів (комп'ютера, принтера тощо) шляхом внесення відомостей до відповідних полів електронної форми протоколу та його роздрукування після остаточного заповнення і перевірки правильності такого заповнення.

Забороняється заповнення протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів олівцем (у разі внесення відомостей до бланка протоколу від руки), внесення до нього без відповідного рішення територіальної виборчої комісії будь-яких виправлень, а також підписання його та засвідчення печаткою територіальної виборчої комісії до остаточного заповнення.

12. Протокол про підсумки голосування у відповідному виборчому окрузі (частині виборчого округу) складається територіальною виборчою комісією у трьох примірниках. Примірники протоколів нумеруються і мають однакову юридичну силу.

У протоколі про підсумки голосування зазначаються дата і час (година і хвилини) його підписання членами територіальної виборчої комісії. Кожен примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та іншими членами територіальної виборчої комісії, присутніми на засіданні виборчої комісії.

Член територіальної виборчої комісії, присутній на засіданні комісії, зобов'язаний підписати протокол про підсумки голосування. У разі незгоди з діями комісії чи підсумками голосування, зафіксованими у протоколі про підсумки голосування, член комісії підписує протокол із позначкою "З окремою думкою". Письмовий виклад окремої думки додається до відповідного протоколу про підсумки голосування.

Непідписання протоколу окремими членами виборчої комісії не має правових наслідків для дійсності протоколу. У разі відсутності підпису члена територіальної виборчої комісії у протоколі про підсумки голосування напроти його прізвища зазначається причина відсутності підпису. Протокол

підписується та засвідчується печаткою територіальної виборчої комісії лише після його остаточного заповнення.

Перший і другий примірники протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів також мають право підписати кандидати, довірені особи кандидатів, уповноважені особи місцевих організацій політичних партій, офіційні спостерігачі, які були присутні на засіданні територіальної виборчої комісії під час встановлення підсумків голосування.

13. У разі складання протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів шляхом внесення відомостей до відповідних полів електронної форми протоколу та виготовлення протоколу шляхом роздрукування примірники протоколу нумеруються та підписуються в порядку, визначеному частинами сьомою, дев'ятою статті 255 Кодексу (пункт 12 цього Роз'яснення), після чого кожний примірник протоколу засвідчується печаткою відповідної виборчої комісії.

Дійсність кожної сторінки кожного примірника протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів, виготовленого за допомогою технічних засобів (шляхом роздрукування), забезпечується:

а) або шляхом проставлення у нижньому правому кутку кожної сторінки кожного примірника протоколу, на вільному від записів полі, додатково підписів голови (а в разі відсутності голови – заступника голови) та секретаря виборчої комісії, які також засвідчуються печаткою цієї виборчої комісії;

б) або шляхом прошивання кожного примірника протоколу (кожної його пронумерованої сторінки) та проставлення додатково підписів голови (а в разі відсутності голови – заступника голови) та секретаря виборчої комісії на звороті останньої сторінки прошитого та пронумерованого протоколу, які також засвідчуються печаткою цієї виборчої комісії.

14. Якщо після підписання протоколу про підсумки голосування (до транспортування його до виборчої комісії, яка встановлює результати виборів (у разі необхідності такого транспортування), виборча комісія виявила в ньому неточності (описку чи помилку в цифрах), вона на своєму засіданні розглядає питання про внесення змін до протоколу шляхом складання нового протоколу, на якому робиться позначка "Уточнений". Протокол з позначкою "Уточнений" складається і підписується у порядку та в кількості примірників, установлених для протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів.

15. Члену відповідної територіальної виборчої комісії, кандидату, його довірчій особі, уповноваженій особі місцевої організації політичної партії, офіційному спостерігачу, які були присутніми на засіданні під час складання протоколу про підсумки голосування, на їх прохання невідкладно видається копія протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування (у тому числі з позначкою "Уточнений") з розрахунку по одній копії протоколу для члена комісії, кандидата, кожної місцевої організації політичної партії та по одній копії протоколу для офіційного спостерігача (групи спостерігачів)

від кожної громадської організації, іноземної держави або міжнародної організації.

Копії протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування можуть виготовлятися за допомогою технічних засобів (зокрема, копіювального апарата, принтера).

Зазначені копії підписуються на кожній сторінці головою та секретарем територіальної виборчої комісії і скріплюються печаткою виборчої комісії.

16. Транспортування протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів у відповідному виборчому окрузі (його частині) та інших виборчих документів до територіальної виборчої комісії, яка встановлює результати місцевих виборів, здійснюється сільською, селищною, міською, районною в місті виборчою комісією в порядку, передбаченому частинами дванадцятою – п'ятнадцятою статті 255 Кодексу з урахуванням Роз'яснення щодо порядку транспортування виборчих документів з місцевих виборів до територіальних виборчих комісій, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 12 жовтня 2020 року № 370.

17. Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів у відповідному виборчому окрузі (частині виборчого округу), а за наявності – і відповідний примірник протоколу з позначкою "Уточнений" запаковуються у порядку, визначеному частиною дванадцятою статті 255 Кодексу, і транспортуються разом з іншою виборчою документацією до територіальної виборчої комісії, яка встановлює результати відповідних місцевих виборів.

У разі складання протоколу про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів у відповідному виборчому окрузі територіальною виборчою комісією, яка встановлює результати місцевих виборів, перший примірник такого протоколу залишається у розпорядженні зазначеної комісії і використовується для встановлення результатів відповідних місцевих виборів.

Другий примірник протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів у відповідному виборчому окрузі, а також протоколу з позначкою "Уточнений" (за наявності) зберігаються у секретаря територіальної виборчої комісії, третій примірник зазначеного протоколу (за наявності – з позначкою "Уточнений") невідкладно вивіщується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії.